

عنوان مقاله:

تفاوت بیناییان و نابینایان در روش های مقوله بندی مفاهیم شناختی

محل انتشار:

فصلنامه تازه های علوم شناختی، دوره 15، شماره 4 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 8

نویسندگان:

منصوره السادات صادقی - Assistant Professor, Family Institute, Shahid Beheshti University (GC), Tehran, Iran

کیوان زاهدی - Assistant Professor, Department of Linguistics, Shahid Beheshti University (GC), Tehran, Iran

طاهره محمودی احمدآبادی - MA student, Department of Linguistics, Shahid Beheshti University (GC), Tehran, Iran

خلاصه مقاله:

هدف: "مقوله بندی مفاهیم ذهنی" یکی از اساسی ترین بخش های سازنده زبان و شناخت انسان است. هدف پژوهش حاضرپاسخ به این سوال است که آیا روش های مقوله بندی شناختی در کودکان گروه نابینا-کم بینا در قیاس با بیناییان متفاوت است؟ روش: جامعه آماری این پژوهش را دو گروه دانش آموزان نابینا-کم بینا و بینای استان های قم و یزد تشکیل می دادند و روش نمونه گیری آن هدفمند با روش همتایابی از جامعه آماری فوق بود. ابتدا گروه نابینایان و در مرحله بعد افراد بینا، که به روش همتایابی فردی از نظر عواملی مثل سطح طبقاتی، شغل و تحصیلات والدین، محل سکونت و موقعیت اقتصادی متناسب با گروه نابینا-کم بینا در نظر گرفته شده بودند، انتخاب شدند. تعداد افراد گروه نمونه، ۱۶۰ دانش آموز پایه های اول تا پنجم دبستان بود که ۹۶ نفرشان بینا، ۲۴ نفر کم بینا و ۴۰ نفر نابینا بودند. یافته ها: نتایج که به دو صورت کمی (مجذورکا و کراسکال والیس) و کیفی بررسی شده بود، حاکی از بیشتربودن میانگین رتبه دانش آموزان گروه بینا در روش های مقوله بندی مفاهیم شناختی در مقایسه با همتایانشان بود. نتایج نشان داد که کودکان بینا در مقایسه با همتایان نابینا و کم بینای خود در روش های مقوله بندی براساس خصیصه تعریف کننده، نمونه نمایان (خصیصه ویژه ای) و خصیصه پایه معنا تفاوت های معنادار دارند. این نتایج به این نکته اشاره داشت که کودکان گروه بینا به بهترین، تمایز دهنده ترین و اصلی ترین ویژگی های مقوله ها اشاره کرده اند. در واقع، به تعبیر راش، ویژگی های افراد بینا نسبت به ویژگی های همتایان خود اعتبار رهنمود بیشتری نشان داد. نتایج تحلیل های کیفی نیز حاکی از آن بود که تنوع ویژگی های اشاره شده برای مقوله ها در افراد گروه بینا در مقایسه با نابینا و کم بینا بسیار بیشتر بوده است. افراد گروه بینا علاوه بر ویژگی های اصلی و تمایزدهنده مربوط به مقوله های مختلف به ویژگی های فرعی نیز اشاره داشتند. نتیجه گیری: توجه به نوع پاسخ های متنوع افراد گروه بینا نشان می دهد که آگاهی این دانش آموزان از ویژگی های مقوله های بیشتر از همتایانشان است، در حالی که افراد گروه افراد نابینا و کم بینا گفتار قالبی یا کلیشه ای دارند و گویا صرفا بر اساس آموخته های خود از کتاب های درسی یا آنچه از طریق سایر سیستم های ادراکی فهمیده اند مطالبی را بیان می کنند. پژوهشگران در تبیین یافته های فوق به موارد دیگری همچون محدودیت در نقشه اطلاعات شناختی، ضعف در به خاطر آوردن بیش از یک الگو در یک زمان و فقدان تجربه مستقیم اشاره کرده اند.

کلمات کلیدی:

Methods of Categorization, Cognitive Concepts, Sighted, Blind, Semi-Blind

روش مقوله بندی، مفاهیم شناختی، نابینا، کم بینا، بینا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1348394>

